

Věc C-434/10

Petar Aladžov

v.

Zamestnik director na Stolichna direktsia na vatreshnite raboti kam Ministerstvo na vatreshnite raboti

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce
podaná Administrativen sad Sofia-grad)

„Volný pohyb občanů Unie – Směrnice 2004/38/ES – Zákaz opustit území státu
z důvodu nezaplacení daňového dluhu – Opatření, které může být ospravedlněno
důvody veřejného pořádku“

Stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho přednesené dne 6. září 2011 I - 11663

Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 17. listopadu 2011 . . . I - 11682

Shrnutí rozsudku

1. *Občanství Evropské unie – Právo volného pohybu a volného pobytu na území členských států – Směrnice 2004/38 – Právo opuštění a vstupu – Oblast působnosti (Články 20 SFEU a 21 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, čl. 4 odst. 1)*

2. *Občanství Evropské unie – Právo volného pohybu a volného pobytu na území členských států – Směrnice 2004/38 – Omezení práva vstupu a práva pobytu z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti či veřejného zdraví – Obecné zásady – Přímý účinek (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, článek 27)*
3. *Občanství Evropské unie – Právo volného pohybu a volného pobytu na území členských států – Směrnice 2004/38 – Omezení práva vstupu a práva pobytu z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti či veřejného zdraví – Rozsah (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, článek 27)*
4. *Občanství Evropské unie – Právo volného pohybu a volného pobytu na území členských států – Směrnice 2004/38 – Omezení práva vstupu a pobytu z důvodů veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti (Článek 21 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, článek 27)*
5. *Občanství Evropské unie – Právo volného pohybu a volného pobytu na území členských států – Směrnice 2004/38 – Omezení práva vstupu a pobytu z důvodů veřejného pořádku či veřejné bezpečnosti (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38, čl. 27 odst. 1 a 2)*

1. Osoba, která má státní příslušnost některého členského státu, má na základě článku 20 SFEU status občana Unie, a může se tedy i vůči svému členskému státu původu dovolávat práv, která s tímto statutem souvisejí, zejména práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států přiznaného článkem 21 SFEU. Právo na svobodný pohyb zahrnuje jak právo občanů Evropské

unie vstoupit na území jiného členského státu, než je členský stát jejich původu, tak i související právo opustit tento stát. Základní svobody zaručené touto Smlouvou by totiž byly zbaveny své podstaty, pokud by členský stát původu mohl bez platného odůvodnění zakázat vlastním státním příslušníkům opustit jeho území a odebrat se na území jiného členského státu.

Vzhledem k tomu, že čl. 4 odst. 1 směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států výslovně stanoví, že všichni občané Unie s platným průkazem totožnosti nebo cestovním pasem mají právo opustit území členského státu a odebrat se do jiného členského státu, tedy situace osoby, která má v úmyslu se z území státu, jehož je státním příslušníkem, odebrat na území jiného členského státu, spadá pod právo volného pohybu a volného pobytu občanů Unie v členských státech.

takového ustanovení. Kromě toho ustanovení uvedeného článku, která jsou bezpodmínečná a dostatečně přesná, může jednotlivec uplatnit vůči členskému státu, jehož je státním příslušníkem.

(viz body 31–32)

(viz body 24–27)

2. Skutečnost, že se vnitrostátní zákon, který provádí směrnici 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, nevztahuje na státní příslušníky dotčeného členského státu, nemůže mít za účinek, že by vnitrostátnímu soudu bylo zabráněno v tom, aby zajistil plný účinek použitelných ustanovení unijního práva, a konkrétně článku 27 uvedené směrnice. Přísluší tedy soudu, kterému byla věc předložena, aby ponechal nepoužité ustanovení vnitrostátního práva, které je v rozporu s unijním právem, zejména tím, že zruší individuální správní rozhodnutí přijaté na základě

3. I když členské státy mají možnost v souladu s vnitrostátními potřebami, které se mohou v jednotlivých členských státech a v různých obdobích lišit, určit požadavky veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti, nic to nemění na tom, že v kontextu Unie, a zejména mají-li tyto požadavky odůvodnit odchylku od základní zásady volného pohybu osob, musí být chápány striktně, takže jejich dosah nemůže být určován jednostranně každým členským státem bez kontroly ze strany orgánů Unie.

(viz bod 34)

4. Unijní právo nebrání legislativnímu ustanovení členského státu, které správnímu orgánu umožňuje, aby státnímu příslušníku tohoto státu zakázal opustit jeho území z důvodu, že nebyl uhrazen

daňový dluh společnosti, jejíž je jedním z jednatelů, avšak za dvojí podmínky, že cílem dotčeného opatření je za určitých výjimečných okolností, které mohou vyplývat zejména z povahy nebo z významu tohoto dluhu, odpovědět na skutečné, aktuální a dostatečně vážné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti a že takto sledovaný cíl neodpovídá pouze hospodářským účelům. Přísluší vnitrostátnímu soudu, aby ověřil, že je tato dvojí podmínka splněna.

příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.

(viz body 37–38, 40, výrok 1)

Nelze totiž principiálně vyloučit, že nevyvození daňových pohledávek může spadat pod požadavky veřejného pořádku. Dále pak jestliže vymáhání veřejných pohledávek, zvláště vymáhání daní, má zajistit financování zásahů dotčeného členského státu v závislosti na rozhodnutích, která jsou zejména výrazem jeho obecné hospodářské a sociální politiky, ani opatření přijatá veřejnými orgány za účelem zajištění tohoto vymození nemohou být principiálně považována za opatření, která byla přijata výlučně k hospodářským účelům ve smyslu ustanovení čl. 27 odst. 1 směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných

5. I za předpokladu, že by opatření spočívající v zákazu opuštění území bylo přijato za podmínek stanovených v čl. 27 odst. 1 směrnice 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, podmínky, které jsou stanoveny v odstavci 2 téhož článku, takovému opatření brání, jestliže je založeno pouze na existenci daňového dluhu společnosti, jejíž je dotčený účastník jedním z jednatelů, a pouze z důvodu tohoto postavení s vyloučením jakéhokoli specifického posouzení osobního chování dotčené osoby a bez odkazu na jakoukoli hrozbu, kterou by dotčená osoba představovala pro veřejný pořádek, a jestliže zákaz opuštění území není způsobilý zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a překračuje meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné. Přísluší předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda ve věci, která mu byla předložena, tomu tak je.

(viz bod 49, výrok 2)